

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солур.

Прилике у Србији

Наши непријатељи су потпуно затворили Србију, а Бугари су забранили чак и огроничену преписку између нашег народа под њиховом управом и онога који је данас ван своје отаџбине, верујући да ће се тиме прикрити од страног света онај грозан терор који су завели по свима нашим крајевима. Али и поред тога ми смо у могућности да редовно пратимо све појаве које се дешавају у Србији и да сазнамо за сва насиља и свирепости која су у крви наших вековних и историских непријатеља. Тако на пример ту скоро смо донели краatak опис једног великог народног устанка, који је захватио био велике крајеве централне Србије. Швајцарски лист „Женева“ добио је о томе из Немачке исцрпан извештај из кога ћемо навести само неке појединости.

Првих дана марта изби побуна у Прокупљу, која се убрзо претвори у отворену буну. На челу ове је био један пређашњи српски капетан. Српски револуционари запленише оружје из војних магацина. Број усташа нагло се повећавао. Револуционари о својим Прокупље, Куршумлију, Лебане и велики део врањског округа и свуда поставише српске власти. Бугари доведоше многобројне трупе; две дивизије заузеле положаје према побуњеницима, који су журно ишли ка Нишу. Отпочеше страшне и крваве битке. Усташи су јурили на бајонет у жељи да се докопају оружја и муниције. И кад су Срби дошли до самога Ниша, Бугарима дође у помоћ и трећа дивизија те се на падачу морадоше повући. Требало је само три сата, па да се освоји и Ниш. — Истовремено примећене су устаничке чете и у северним крајевима где је доцније отишао један део устаника да се докопа планине. Цени се да је број усташа на 20.000 људи. Пошто Бугари угушише овај устанак, одпочеше са разним насиљима и интернирањем мушког становништва.

Бугарска телеграфска а-

генција је похитала да одмах демантује ове вести, али је карактеристично истаћи следеће факта:

Министар правде тражио је да се што пре отворе у новим крајевима још 15 нових затвора. Председник министарства Радославов поднео је Собрању на одобрење закон о разбојницима, који је предвиђао веома драгонске и сурове казне. Услед тога су протествовали социјалисти, али је Радославов одговорио: „Ми смо дужни да се старамо о томе да заштитимо позадину наше војске; ви не знате шта се све дешава у новим крајевима.“

У овим лаконским изразима бугарског премијера најлепше се оцртава право стање ствари, које данас влада у нашим крајевима. Ове вести се потврђују и исказима војних бегунаца или заробљеника. Ту скоро је заробљен један Немац код Преспе. Код њега је нађен један доста занимљив дневник, где стоји забележено на једном месту како је чуо уз пут кроз Србију, да се по планинама налази велики број усташа, чији се број пење на неколико хиљада душа. Други бугарски бегунци, који су се последњих дана предали нашој или савезничкој војсци, дају ове податке о Србији: Устанак је букнуо и у околини Сокобање, Пирота и другим местима Источне Србије. Узрок побуне је неправедна реквизиција стоке, хроче као и регрутовање. Бугари су после угушења устанка, дотерали у Рушчук многе Србе, који су окривљени због побуне. После су ови Срби отерани у Малу Азију. Даље причају да су бугарски војници поступали веома сурово са становништвом побуњених крајева где су немилосрдно скупљали многе мушкарце, везивали их, одводили у Бугарску, даље да су многа села опљачкали. Нишка област је највише пострадала одакле је највише света интернирано у Турску!... Из ових података се очито види паклена намера бугарских власти да што већма прореде наше поробле-

но становништво, које је остављено на милост и немилост суровом и дивљем непријатељу. Износећи податке који тако изразито оцртавају бугарски режим у поробљеној Србији, ми се надамо да ће цивилизовани свет умети оцелити тешку ситуацију нашег народа и наћи зато згодну солуцију при изрицању праведне казне над свима модерним варварима и тиме за сва времена створити најлепшу лекцију за све освајачке и грубе нације и државе као што су оне које су објавиле да је право у њиховој сили!

Грчка штампа

„Македонија“: Док грчка војска триумфује (1).

Сјајни грчки подвиг грчке војске, о коме је са толиком одушевљењем говорио француски командант, мораће најдубље газути сваку грчку душу. Наша је војска показала све елементе своје неупоредљиве борбене способности, и жураула напред као што она уме јурити, и бесмртни грчки бајонет заблистао се опет страшно у челичним рукама грчког војника. Осећање дужности необично је порасло у души грчке војске, и дивљење странаца било је толико сагласно, толико опште и толико неизлечено, да га је обесмртило ово мало али снажних речи у релацији француског генерала. „Својом храброшћу — пише француски командант — Грци су потпуно задовољили и доказали своју војничку вредност.“ — Ово је диплома части и храбрости коју хероји са Марне и Вердена предају херојима грчким. Такве су борбе само такве судије могле да оцене. И оценили су их са свим својим дивљењем и свом својом искреношћу.

Најдубље нас дира херојски подвиг наше војске, али нас нарочито дира толико свечано дивљење браће Француза. Имамо право да се поносимо због првога, и дужни смо да се поносимо због другога. И овај понос и ову радост, ако их осети цео Етнизам, кад чује вест о грчком триумфу, осетиће их дубље хероји са грчког фронта који, ако су јурнули напред нису то учинили само због тога што су пред собом имали одвратне завојачке грчке змиље, већ и због тога што су знали да су заступници војничке части Грчке. Да су били извршиоци народне воље, и да су их

у исто доба имали да оцене о такве судије. Одговорност коју су примали пред историјом веобично је оснажила осећање дужности, и сваки се претвори у цина и у сторуко биће. И подвиг се изврши сјајан и узвишен. (Број 1926).—

Пол Луј.

НЗ Коминике, који се у овом врло лепом чланку коментарише, гласи овако:

„Прекјуче у вече јака пешадијска акција грчких трупа, потпомогнута француским одредима, омогућила је да напредујемо 500—1200 метара на фронту од 5 километра. Грци су одбили бугарски противнапад. У текуће операције заробљено је 16 бугарских војника.“ („Велика Србија“, број 376).—

СТАЊЕ У НЕМАЧКОЈ

Хинденбург моли раденике

Берн, 30. априла

Маршал Хинденбург је упутио генералу Гренеру, поводом последњих штрајкова, ново писмо у коме признаје да цело становништво јако трпи услед смањивања оброка хлеба, али се нада да оно води рачуна о озбиљности ситуације. Стална производња ратног материјала је сада један од најхитнијих радова. Свако смањивање производње, ма како безначајно оно изгледало, слаби отпорну снагу Немачке. Потребно је повећати производњу оружја и муниције.

Генерал Гренер је предао то писмо свима радничким синдикатима и апеловао је на патриотизам раденика и на осећање одговорности да поступи најискреније по писму маршала Хинденбурга.

ВРХУНАЦ ВАРВАРСТВА

— Лешеве... свињама! —

Човек не може да замисли такво скрнављење, да Немци експлоатишу лешеве својих војника!

У штампи је већ била објављена ова грозна индустрија, а њено постајање је утврђено и сведошвом једног американског коасула.

Ми знамо одавна, писао је „Експанданс Белж“, да Немци саче своје мртве иза борбене линије, гвозденим жицама везују у пакете по три или четири леша, па за тим те жалосне пакете евакуишу у позадину, да их тамо спале. До сада, без ви натоварени војници

ма погинулим на француском фронту нису никада прелазили предео Лијежа. Ови су слати са високе пећи у Серенгу и на северу од Брисла, где је варош инсталовала пећи за сагоревање ђубрета.

И тако, дакле, то је истина! И ако смо могли сумњати до некле у објављена факта пре једног месеца дана, дописник најзваничнијег журнала царског двора узима данас на себе дужност да нас у то убеди.

Ево дакле, у складу с варварским весељем с којим прослављају листови с оне стране Рајне пустошење наших села, тога господина Карла Рознера, дописника „Локаландајгера“, како прича, као о нечему најприроднијем на свету, о употребљивој врше немачки хемичари са свetim моштима самих њихових војника! Овај цитат је извађен из једног описа бојног поља на северу од Ремса:

Пролазимо Еверњикур. Одвратан мирис, као да се сагоревало месо кварио је ваздух. Пролазимо поред „Кадверфелвертунганшталта“, (т. ј. поред постројења за искоришћавање лешева) све групе војске. Масна теша, која отуда извлачимо претворена су у мазиво, а све остало је смлевено у млину у прашак који се меша у храни за свиње и за ђубрење.

„Журнал де Белжик“, који излази у Леду, донео је овај опис те грозне индустрије коју је створило немачко научно варварство.

„Дојче Абфал-Фервертунгс-Гезелшафт“, с капиталом од пет милиона марака, саградило је своју радионицу на један километар од железничке пруге која везује Сен Ват са Геролштајном; ова фабрика намењена је специјално за западни фронт, и ако резултати буду онакви, какви се по свему могу очекивати, подићи ће се друга једна фабрика специјално за источни фронт.

Грађавине ове фабрике налазе се у шумовитом терену и ретки путници ове мало посећене не линије могу их видети: стан великог персонала ограђен је наелектрисаном жицом.

Фабрика има око 210 м. дужине и ско стотину метара ширине; железничка пруга опкружава фабрику, а вагони се истоварују у северо западном куту.

Вагони приспевају натоварени голим лешевима, које примају радници умотани у неко платно натољено у уљу и са главом покривеном неком маском са плочицама од лискува; ови људи имају дугачке мотке са чаљама и њима гуреју људске

пакете ка једном бескрајном ланцу, која одлази један по један деш помоћу великих кука утврђених на 60 сантиметара далеко једна од друге. Тела улазе у неку врсту бубња, у један дугачак, а узак простор, и у њему су, за све време проласка, потопљена у купатилу, у коме се једновремено оперу и дезинфицирају.

Бескрајни ланац се за тим преноси у сушилицу, одакле излазе, пошто су, евапорацијом, изгубили знатан део своје тежине. Назад их ланац одвлачи у један огроман метални суд, у који се тела аутоматски бацају, служећи се за откачињање једном вештом направом.

У овом суду муљачи и мешалице промешају масу с времена на време.

После кувања у пари од шест до осам сати, месо одвојено од костију претвори се у скоро

црну кашу; кости падају на дно а каша се пумпама одводи у једну инсталацију специјално одређену за издвајање масних материја помоћу бензина.

Масни екстракти одводе се у другу једну грађевину, где се издвајају стеаријски елементи. Стеарин се продаје такав, какав се добије; уље пак распростраје такав задах, да се мора подвргнути пречишћавању. Овај се посао врши просто мешањем вруће уљане масе са карбонатом соде. Неутрализовано уље је дестилирано, а споредне продукте употребљавају сапунције, који не налазе више масне кiselине, која им је потребна за њихову индустрију.

Неутрализовано уље, брже затворено жуте, експедије се затим у судовима налик на бурад од гаса.

(Из „Ом Аншене“ превео

Ал. Ј. П.)

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

— Француски коминике —

Солун, 30. априла

Прекјуче, преко ноћ била је једна серија непријатељских противнапада на новозадобљене положаје. Сви су ти напади одбијени. Јуче артиљериска борба.

Француски коминике

Париз, 30. априла

Немачка је артиљерија била мање активна у току претпрошле ноћи код Шемез-де-Дам. Француске су батерије извршиле деструктивно гађање на немачке организације и произвоковале експлозију једног депоа са муницијом северно-источно од Живенкура. Сукоби патрола у области Пантеона јужно од Шони-а, у Шампањи, у шуми источно од Корнилеа и на левој обали Мезе. Артиљер јака борба у шуми Авокр. Француски су одреди продрли у немачке линије северно од Безонвоа на више места. У Алзасу на сектору Амерцвила Французи су заробили изванредан број војника.

Париз, 30. априла

(доцније)

Јуче је била јака артиљериска акција јужно од Сен Кантена на платоу северно од Ена и у Шампањи. У области

Вердена, француске су батерије успешно бомбардовале немачке организације у шуми Авокура. Једна Француска извиђачка извиђачка је препадала у близини Берни Бак и заробила војнике.

Авијатика. — Француски су авијатичари оборили 7 немачких аероплана. Апарати су уништени. Седам других, јако оштећених, пали су у своје линије.

Солунски фронт. (Задоцнис) — Непријатељ се јако сдупирао нашим нападима и успео је да поврати неколико ровова на Сркарди Легену. Источно од овог места, грчке трупе, које су у контакту са француским трупама оперишу, заузеле су непријатељски полсјај у близини Лумнице и заробиле 30 војника.

Српске трупе са своје стране, заузимајући терен стопу по стопу, пошто су одбиле више противнапада, зазеле су вис 1824 и настављају напредовање ка Дбром Пољу.

Италијански коминике

Рим, 30. априла

Обична артиљериска борба на целом фронту, интензивнија код Астико, Бренте у зони Горице и на Красу.

Ноћу између 27—28. априла

непријатељски су авијатичари били бомбе на Пунта-Столба и на друга места у доњем току Соче. Наши су аероплани бомбардовали железничку пругу код св. Данила, у долини реке Бранизо Фидиго и Капроне. Ишла су и у Пуљ где су бомбардовали арсенале, проузроковали пожар.

Руски коминике

Петроград, 30. априла

На румунском фронту пушкарање и активност извиђача.

На кавкаском фронту у области Сакиза Курди су покушали да заузму наше предње положаје али су на време спречени. Један део непријатељске снаге је уништен а други разјурен. На осталом фронту пушкарање.

Румунски коминике

Јаш, 30. априла

Ништа значајније на фронту сем узајамно дејство артиљерије и обично пушкарање. Артиљерија је била интензивнија у области Сураје, Галести.

На Дунаву мирно.

Енглески коминике

Лондон, 30. априла

Наше су трупе извршиле срећне операције претпрошле ноћи. Оне су нападе Хинденбургову линију у близини Билекура друм Арас Камбре и положаје северно од Скарпе. Свауда смо заузеле објектине и заробили неколико стотина војника. Војници су се претпрошле ноћи успеле локалне борбе и препади источно од Ламтира и источно од Игра. Заробљено је више војника.

Доцније. — Значајни детаљи који се односе на нападе који су извршени претпрошле ноћи, потврђују успех операција. Примећене су велике јаке снаге у близини Билекура у намери да врше противнапад. Наша их је артиљерија опазила и успешно тукла. Непријатељски напад није могао да се развије.

Мало доцније наше су трупе нападе, и после јаке борбе, наставиле се јуче у селу Билекур, где се борба наставља. Јуче после подне непријатељски напад на полсјаје које смо заузеле, био је спречен нашом артиљеријом. На друму Аас—Камбре заузеле смо неколико хиљада метара немачких ровова до мајора Кавалерија. Северно од Скарпе, наше су трупе освојиле

личног момента, који смо преживљавали.

— Јуче и данас, ја сам дуго размишљао и одлучио сам се да адбицирам, рекао нам је Никола II тоном, који би употребио, као да говори о сасвим обичној ствари. До три часа данас, био сам готов да то учиним у корист сасга сина, али сам после схватио, да се не бих могао растати с њиме.

Ту је цар учинио малу псузу и потом је наставио мирним гласом:

— Ви ћете ме разумети, надам се!

И он је наставио:

— Зато сам се решио, да адбицирам у корист свога брата. Цар ућута, као да је чекао одговор. Ја тада рекох:

— Тај предлог нас изненађује. Ми смо само предвиђали адбицицију у корист царевића

гробље села Ре и фабрике хемиских производа. Оне су наставиле своје напредовање јуче и заузеле непријатељске положаје у тој околини на фронту од једве и по миље. У току ових операција заробљено је 700 војника, од којих су 11 официра и запленио је изванредан број рововских хаубица и митриљеза.

Енглески су авијатичари јуче уништили 7 немачких аероплана а 5 других приморали да се спусте на земљу. Четири наша апарата фале.

Месопотамија. — Од 20. априла није било важних догађаја на овом бојном пољу. Наше колоне које оперишу у басену Шат ел-Адема и Диале потисле су непријатеља ка Дебал Хамрина који се пружа у правцу на северо запад и северо исток, 60—80 миља од Багдада.

НЕМАЧКА И ПАЛЕСТИНА

Угрожени немачки интереси

Рим, 30. априла

Сазнаје се овде да је вест о приближавању Енглеза ка Јерусалиму изазвала у Берлину праву узнемиреност па чак и пренеражење. Ова енглеска победа уништи немачке пројекте у Сирији. Поводом тога у Рајхстату је комисија за спољне послове упитала канцелара Бетмана Холвега који је изјавио, да би ситуација за немачке пројекте била врло озбиљна ако енглеска војска мора остати дуго.

Елбергер, шеф каколичког центра, показао се нарочито разјарен и захтевао је да се предузму мере за солучију која би била саобразна немачким интересима.

У баварском Ландтагу, граф Хертлинг, упитан, није сакрио своје чуђење, у толико пре, што је неколико дана раније јавно изјавио да не верује у тако напредовање.

Најзад принц Ласполд Баварски, који је на лицу места проучавао терен за вођење рата у правцу Синаја и Египта, изјавио се да жали што није поступио по његовим саветима тј. што није предузета кампања у јесен 1916. године. »Сада — додао је принц — сасвим је доцкан».

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Атина. — Једна депеша из Лондона јавља да су немачки социјал демократи поднели руском комитету раденика и војника предлоге о миру. У том експозеу немачка се обавезује да евакуише све окупиране области. Она би усвојила ваставањем Белгије, Србије и Румуније и пристала би на примену плебисцита у руској Пољској како би сами Пољаци изабрали будући режим. Немачка би сем тога, тражила од Бугарске да уступи македонске заузете области и била би готова на урђење француских граница у Ловену, као и стварање једног српског пристаништа на Јадранском мору. Иста депеша јавља да нико у Русији не мисли да покосни пажњу сличним предлозима за мир.

Петр град. — Установиће се нова енглеска банка у Русији. Њен капитал биће од 10 милиона фунте штерлинга. Главни циљ те банке биће емисија на енглеској пијаци индустријских вредности и зајмова руских вароши.

Амстердам. — Талаат П ша приспео је са великом свитом у Берлин. Он има да изврши неку тајну мисију.

Лондон. — Из Рима телеграфскишу „Дејли-Телеграфу»: Поема ивештајима из турској извора, Турска је известила своје савезнике да је њено унутрашње стање несасно. Услед ове изјаве одлучено је дашиљање у Цариград у специјалној мисији генерала Ж. Жово. Изгледа да Бугарска хоће да спречи одметање Турске објављују јој велике користи, а у случају ако се она покаже упорна да ће бугарска војска заузети Цариграду.

Лондон. — „Локал Анцијер“ признаје потпуну пропаст немачке идеје са оне стране океана заузетом свију немачких колонија и хајком на Немце које се врше у државама јужне Америке. Ова мисао убија монархисте. Лист не крије да наде народне исчезну и да је непријатељ предузео иницијативу борбе на западном фронту.

Амстердам. — „Телеграф“ сазнаје да је турска гарда Палате Потсдама појачана. Од како су војници ландштурма одбили да пуцају на масу за време штрајкова у Берлину, влада нема поверење у њих.

потхрањивао осећаје мржње против оних који су га раставили од његова оца и мајке. Осим тога, зар би могао регент положити заклетву верности на устав за малог цара? То је било велико питање. Све те компликације пак изравнале би се подизањем на престо великог кнеза М. хаила који сам може да положи тражену заклетву и да буде уставан владалац.

Под таквим околностима, ми примисмо решење, предложено од цара.

Тада нас цар упита, да ли ми можемо узети на себе одговорност, да ће у извесној мери акт адбициције повратити мир у земљи и да ћеће напротив и зазвати ново комешање. Одговорили смо, да се ми, уколико се даје предвидети будућност,

Абдикација Николе II.

— Ј. дан историјски догађај —

Генерал Руски ушао је у томе тренутку. Он се извинио цару, што није стигао на време, поздравио нас и сео поред мене, односно према цару.

Гучков је говорио. Ја сам се бојао, да он не буде немилостив, да цару не каже какве тешке и сурове ствари. Ускоро сам се охрабрио. Гучков је говорио доста дуго, лако, делови његова говора били су у потпуном реду. Он се није дотикао прошлости и излагао је једно садашње догађаје, покушавајући да убеди цара, докле је земља пала. Говорио је оборених счију, ослоњен десном руком о фоте-

љу. Није видео царско лице, и тако му је било лакше да изведе свој мучни говор до крвја. Он га је завршио уверавањем да је једини могући излаз из ситуације адбициција цара у корист малог Алексја, са великим кнезом Михаилом као регентом У тренутку, кад је Гучков изговарао те речи, Руски се окренуо мени и шапнуо ми је:

— То је већ решено.

Потом јер цар узео реч. Његови покрети били су много мирнији и простији, него што су били акценат и речи Гучкова, који је био узбуђен ве

Дневне вести

Посете у Атини.

Из Атине јављају: Г. Гијмен, француски посланик посетио је г. Заимиса са којим се разговарао више од једног часа.

Посланици Србије и Русије посетили су такође јуче г. Заимиса.

Нова енглеска војска.

Из Лондона јављају: Ратни енглески савет изгласао је дневну наредбу у којој тражи од владе да изјави да ли административне мере осигуравају, пре првог јуна, мобилизацију 500.000 војника, које је генерал Робертсон, шеф генералштаба тражио. Иначе, поводом тога биће поднет нарочитозаконски пројекат.

Скандинавска конференција.

Из Амстердама јављају: седседници министарских савета Скандинавских држава и министри спољних послова Данске и Норвешке приспели су у Штокхолм. Они ће присуствовати Скандинавској конференцији која скоро почиње своје радове.

Један конфликт.

Из Цириха јављају: „Норвешки Цирхер Цајтунг“ сазнао је да је избио озбиљан конфликт, пре неколико дана, између аустриског генералштаба и маршала Хинденбурга. Виши аустријски официри пребацили су маршалу што је дозволио важне одлуке које се односе на аустријски фронт, без икаквог договора са њима. Интервенцијом владе конфликт је отклоњен и Хинденбург се обавезао да, без пристанка аустријског генералштаба, неће ништа предузимати.

Енергична представка.

Из Штокхолма јављају: Норвешка је влада наредила своје представнику у Берлину да поднесе енергичну представку берлинској влади поводом сумаренског рата.

не плашимо тешкоћа такве врсте. Тада је се цар дигао и отишао у други вагон, да потпише акт. Он се вратио одприлике око 11 и четврт, пружајући десном руком неколико листова хартија малог формата.

Он нам је рекао: — Ево акта абдикације, читајте га.

Читали смо га полугласно. Документ је био леп, стил веома отмен.

Замолити сам цара, да дода фрази: „Ми завештавамо нашем брату, да влада у пуном смислу са представницима народа у законодавним скупштинама“ следеће речи: *и да за то полаже заклетву народу*. Цар је пристао и додао одмах то, што сам тражио, изменивши ипак текст моје исправке, која је

Концерт за заробљене Србе.

Програм концерта који се даје 1. маја у »Одеону« у корист интернираних и заробљених Срба:

1. Д. Јенко: »Српкиња« увертира, свира оркестар Краљеве Гарде, диригује г. Бинички.

2. Ст. Мокрањац: XI руковет пева хор богослова.

3. Ј. Дучић: »Аве Србија,« декламује г. Драгољуб Гошић, члан Краљ. Срп. Нар. Позоришта.

4. Чајковски: Фантазија из опере »Пикова дама,« изводи оркестар Краљеве Гарде, диригује г. Бинички.

5. И. Звиз: Хор из опере »Зрињски« (У бој), пева хор богослова.

6. а) Бродич: »Српска дворска стража.« б) Бинички: »На Дрину,« марш посвећен команданту Краљеве Гарде Миливоју Стојановићу славно палом за Отаџбину, свира оркестар Краљеве Гарде, диригује г. Ст. Бинички.

7. »Милница Мачванка«, драмска сцена из живота српског народа у 1916. год написао Д. И. Јејо.

Улазне цене: ложа а) б) в) г) д) 50 дрх; ложе у партеру 30 дрх; ложе на галерији 20 дрх; седишта у партеру 5 дрх; галерија (стајање) 1 дрх. Почетак у 9 часова увече.

Солунски биоскопи.

Провизорна влада издала је наредбу свима овдашњим биоскопима да почев од 1. маја од свих гледалаца без разлике наплаћују нову таксу т. ав. ратни прирез у износу 30 од сто од улазне цене. Поред овога, наплаћиваће се и даље досад постојећа владина такса од 20 од сто.

Према томе, извештава се публика да ће за похођење биоскопа имати да плаћа следећу улазну цену:

Цивилни: прва класа 1.25 (улазница 0.80, такса 0.20, прирез 0.25), друга класа 0.70 (улазница 0.45, такса 0.10, прирез 0.15).

Војска: прва класа 0.70, (улазница 0.45, такса 0.10, прирез 0.15); друга класа 0.50, (улазница 0.30, такса 0.10 прирез 0.10).

Ложе: 4.50, (улазница 3, такса 0.60, порез 0.90), бесплатне

сад гласила: *и да им полаже неповредиму заклетву*. Тако је Михаило Александровић био у ставама владар, у пуном смислу те речи. Догађаји су надмашили облик владавине, који смо ми предвиђали.

Акт је био копиран на машини у два или три примерка на малим листићима, који су на челу, с леве стране имали реч *Ставка*, а с десне *шеф генералштаба*. Цар је потписао оловком.

Кад смо одобрили образац, чини ми се, да смо стиснули један другом руке Али, у томе тренутку, ја сам био неоспорно узбуђен и можда се варах. Сећам се, кад сам погледао у часовник последњи пут, он је показивао поноћ мање дванаест минута. Овај догађај, од капиталне историјске важности, о

карте: 0.45, (такса 0.20, прирез 0.25).

Позива се

Г. Г. Илија Драшковић полицајисар Бр. 1620 и Дамњан Прљинчевић учитељ бр. 1624. — позивају се да одмах престану канцеларији Влад. Комесара у Солуну ради саопштења.

Благодарност

Приложио Владимиром Комесарима:

Г. Михајило Пешић земљоплаћ из Рушевца 30 динара у сребру да се поделе сиротним српским избеглицама место четрдесетодневног помена његовом сину Милу Пешићу земљоплаћу који је погинуо код Катани за ослобођење своје отаџбине.

Владими Комесари и овим путем изјављују у име сиротних српских избеглица своју благодарност дародавцу.

И: Канцеларије Влад. Комесара 29 априла 1917 год. бр. 1630 — Солун.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај —
Солун, 30. априла.

29. априла продужена је артиљериска и пешадиска борба на више места дуж фронта, а поглавито у пределу Кравице и Доброг Поља, где смо поново напредовали и заробили неколико десетина бугарских војника

Швјецарска мобилише

Берн, 30. априла
Федерални је савет одлучио да мобилише до 6 маја три дивизије и један део Брђана Биће мобилисано још шест дивизија.

Сједињене Државе и будући мир

Париз, 30. априла
Једна делегација Југо Словена у Америци посетила је г. Шарпа, посланика Сједињених Држава да му честита улазак Америке у рат. Г. Шарп, гово-

дирао се дакле између 11 часова и поноћи, ноћу између 2 и 3 марта.

Једна чудна мисао прошла ми је тада кроз главу: »Како је то добро, помислих, што је да нас други, а не први!«

Дошло је време опроштења Чинило ми се, да у томе тренутку ни с једне, ни с друге стране није било рђавих осећања. Што се мене тиче, ја сам имао велико сажаљење према овом човеку, који је сад једним гестом, искупио своје погрешке у прошлости. Цар је био потпуно присебан и хладнокрван и чак љубазан.

Споразумели смо се са генералом Руским, да буду два примерка акта потписаног од самог цара, јер смо се бојали да се у овим бурним данима документ, који носимо, не загуби.

рећи делегацији, упоредио је немачки милитаризам са бесним псом кога треба премлатити. Америка је ушла у рат слободних руку. Ми морамо постигнути победу. Будући мир мора бити заснован на правди.

Вјна реорганизација у Кини

Лондон, 30. априла
Телеграфишу из Пекина: Кинеска је влада одлучила да потпуно реорганизује кинеску војску која ће бити подељена на 35 дивизија и 35 мешовитих бригада. Флота ће бити подељена на шест дивизија.

Изјава г. Сазанова

Лондон, 30. априла
Из Петрограда телеграфишу: Данас је постигнут потпун споразум између одбора радника и војника и Провизорне владе. У будуће ће бити само једно мишљење о питању продужења рата.

Г. Сазанов, бивши министар спољних послова, изјавио је једном енглеском новинару: »Будите мирни. Не узнемирајте се и не поступајте са нама као са непознатом снагом јер ми то нисмо.«

САОПШТЕЊА

Најдана Б. Јанковића бив. хотелијера из Крагујевца тражи син Александар чиновник поштанства у Паризу и моли га да му се одмах јави.

Милана М. Пантелића сврш. матуранта војника тражи комесаријат за српске избеглице у Паризу да би му послао карту од куће.

Језрема Станковића поднаредника тражи комесаријат за српске избеглице у Паризу, да би могао послати извештај породици његовој која га тражи.

Миодрага Ђирића регрута који је дошао у јуну прошле године из Базерте тражи брат Живојин Ђирић из Бачине в. п. 92 и позива га одмах да му се јави.

Г. Жика Стојковић — Дамчетов, пол писар из Београда, нека изволи што пре јавити своју адресу Војиславу И. Марковићу п. бр. 711.

Мијајло Г. Маринковић, из Врчине код Београда који је био вој. обвезник нека јави своју адресу Војиславу И. Марковићу пошта бр. 711.

Младен Пантелић ђак — војник, рођен 1896 год. у Гор. Милановцу, да се јави Дим. Стојановићу у Обавештајном Бироу

Један примерак остао је код генерала, ми смо понели други. Као што рекох, царев потпис био је оловком, дворски министар потписао је мастилом «
— крај. —

Хотел и гостишница

„Неа Елас“

У ВОДЕЧУ

непосредно до жел. станице

Препоручује се са новим и чистим спаваћим намештајем, одличном кујном а са умереним ценама и брзом услугом.

Атанас Нуревић.

»Велика Србија«
прима огласе по умереној цени

у Солуну. Моле се његови другови да јаве на ову адресу, ако што о њему поуздано знају.

Наша Петровић, желез. чинов. извештава свога брата Тодора Петровића инжињ. капитанз, да су карте, које је писао на бр. поште 216 враћене. Ако је здраво одмах да се јави на стару адресу, Станица С. О. и да јави број своје поште.

Најновије вести

Берн, 30. — Гооф Ревентлов пише у »Тагес Цјтунг«: Тадаат беј води преговоре са војним и политичким немачким личностима око важних концисија које треба да се учине Русији у Дарданелима. Оправдајући ове кораке, граф Ревентлов изјављује да се Турска налази у врло тешкој ситуацији због пораза у Месопотамији.

Петроград, 30. — Руска штампа опширно коментарише последњу седницу Д. ме. Сви листови једнодушно одбацују идеју о сепаратном миру и признају потребу да се настави рат до краја.

Берн, 30. — У Бечу ће се скоро одржати конференција којој ће присуствовати министри спољних послова Турске, Бугарске, Аустро Угарске и Немачке.

Лондон, 30. — Шеф поморске енглеске мисије у Америци изјавио је: Врло скоро ће се сазнати за лек противу сумарена.

Цирих, 30. — Велики број немачких индустријалаца за изградњу памука затворили су фабрике услед оскудице у памуку.

Јап, 30. — Генерал Чрбичић, помоћник краља Фридриха, за команду руских па на румунском фронту био је војсци један апел у се налазе и следећи пас. »Наша дужност према Отаџбини и савезницима налаже нам да спречимо силетке неодговорних људи који пропагирају немачке идеје у једној савезничкој земљи. Ми не можемо поднети да се Немачка смеђава нама и да сеје раздор између нас и наших Савезника.«

Париз, 30. — Једна депеша из Вашингтона »Делу Њусу« јавља да ће председник Вилсон наменовати генерала Персија за команданта америчких трупа које ће бити испослате у Финландску. Генерал је позван у војно министарство и дуго је разговарао са Вилсоном и Баскером. Скоро ће ово наменовање постати званично.

Петроград 30. — Провизорна влада упутила је народу апел у коме је изјавила да је она, од њеног доласка на управу земљску, радила да обезбеди народну слободу и да продужи рат са својим Савезницима. Влада позива све грађане да раде са виталним елементима народа т. ј. са радницима.

Сифилис и све венеричне болести лечи са потпуним успехом

директор болнице венеричних болести у Солуну

Д-р Арист. Христову

прима у својој клиници од 3 до 6 и по час. по подне. Улица Егнатија бр. 314.

Опасивање кобила

Преко од виле Алатине, у близини бежичке телеграфске расе. Соиственици кобила могу га у свако доба видети.

НОВЕ КЊИГЕ

Изашле су на читанке и пуштене су у продају ове књиге:
Са српског фронта. Од Ђ. Лауревића. Цена 0'50 д.
На помолу. Од Ива Ђипића. Цена 1'50 д.
Косово или Вој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1. дин.

Црпе. Српска читанка. Приредио Лубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 0'70 д.

Ружа. Српска читанка. Приредио Лубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50 д.

Вожур. Српска читанка. Приредио Лубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50 д.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Л. Вршића, новинара, у уредништву «Велике Србије» у Солуну, на чију се адресу треба обратити и за распродају;

2) Код к. С. Стефановића царице, на служби при Финансима у Солуну;

3) У апотеци краља Н. у Булевару Николе 35 у Солуну;

4) На фронту, у Солуну, у апотеци краља Н. у Булевару Николе 35 у Солуну.

Лекар за унутрашње болести

Д-р Алексопулос К.

бив. лекар у скопљ. болници прима у своје стану, ул. П. Мелас 21, (близу Команде Места) од 8—10 и од 2—4 свакога дана.

Сиромашне српске избеглице лечи бесплатно.

Противу

ревматизма, артритиса, болова зглобова, крста и других болести употребљује се и лечи успешно МОСКОВИТИН, једини радикални лек, кога су за таквог признали сви здравствени савети и који је награђен на свима европским изложбама.

Краљеви, принчеви, професори универзитета директори европских иленика признају за лековицу моћ МОСКОВИТИНА и препоручују његову употребу.

На продају у апотеци Маноле, Булевар Николе Н. 19 и у Париској апотеци, улица Венизелос Н. 8.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Николе 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гјбаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, ђулбастија и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своје стану, ул. престолонаследника Ђорџа бр. 35. — упоредно ул. са Булеваром краља Константина.

Поткожна убрзгивања Неоматварзана као и новог француског препарата «Галил» противу сифилиса.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе по умереној цени.

Књижара

РАДИУМ

Улица Венизелос 7.

Највеће прво музеографско писмова, забавних списака француских, талијанских и америчких. Продаје се у Француској.

Велики избор хартија за писма, Сатова, артикала и трапаца фотографских и признатијих фабрика. Моделовање и илустрација.

Извршује се фотографске радове за 24 часа. Особито специјално перманентне и артикала за копирање.

Разни робе стакларске, посуђа и кухињских потреба.

—30

Ко једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити о њеној каквоћи зато:

Препоручујемо г. г. пушачима да и даље пуше само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

„Салоника“

Каиро — Александрија — Солун

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадельфији

На продају у свима дуванциницама, нарочито „Миродато“ и дуван за луле.

СВЕТОЗИМ Г. А. КРЕРА И КО ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Повамантарне, чарапа, брџутерије, мириса, чипака, пантлика, платна мушета Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије итд.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продја на велико и на ситно по истој цени.

Српско Трговачко Друштво а. Д.

55/53 СОЛУН

Улица Победи бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Швајцарску и сва Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама поштанским упутницама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА.

Париска хируршка зубна клиника
Др. Х. Салтиел и С. Арама

Са париског универзитета

Најмодернији зубно-технички радови извршују се у кратком року и најсолидније.

СОЛУН, улица Птоломеон 37, угао
улице Венизелос 97.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Кики	дин.	1'---
„	Гиубек	„	0'80
„	Јаки	„	0'65
„	Афрос	„	0'50